Atıf & Bibliyometri Merkezi | Orta | Herkes

CiteScore Nedir, Nasıl Hesaplanır? Impact Factor ile Farkı

Scopus'un dergi göstergesi CiteScore'un dört yıllık hesap yöntemi, hesaba giren belge türleri, 2020 yöntem değişikliği, Tracker ve yüzdelik dilim; Impact Factor ile pay, payda ve pencere farkları ve Türkiye'de nerede kullanılıp kullanılmadığı.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 8 dk okuma

Kısaca: CiteScore, Elsevier'in Scopus verisiyle hesapladığı dergi atıf göstergesidir. Bir derginin Y yılı CiteScore'u, Y-3 ile Y arasındaki dört yılda yayımladığı makale, derleme, konferans bildirisi, kitap bölümü ve veri makalelerinin aynı dört yılda aldığı atıfların, bu belgelerin sayısına bölünmesiyle bulunur. Impact Factor ise Web of Science verisiyle, iki yıllık pencereyle ve yalnız makale ile derlemeleri paydaya alarak hesaplanır. Türkiye'de teşvik ve doçentlikte çeyrek için CiteScore değil, Web of Science esas alınır.

Bu madde Scopus'un dergi göstergesini ve onu Journal Impact Factor'den (JIF) ayıran hesap farklarını anlatır. JIF'in kendi hesabını ve JCR'nin kullanımını ayrıntılı görmek için Impact Factor nedir ve nasıl hesaplanır maddesine, aynı derginin JCR ve Scimago'da neden farklı çeyrekte göründüğünü öğrenmek için JCR ve SJR çeyreği farkı maddesine bakın. Scopus'u genel olarak tanımak isterseniz Scopus nedir, nasıl kullanılır maddesi başlangıç noktasıdır.

CiteScore nedir?

CiteScore, Elsevier'in 2016'da tanıttığı ve 2020'de yöntemini yeniden düzenlediği bir dergi atıf göstergesidir. Elsevier'in Scopus metrikleri sayfası CiteScore'u seri yayınların etkisini incelemek için geliştirilmiş, sekiz göstergeden oluşan bir “aile” olarak tanımlar. Bu ailenin en bilinen üyesi, dergi sayfasında büyük puntoyla gördüğünüz yıllık CiteScore değeridir; yanında CiteScore Tracker, kategorideki sıra ve yüzdelik dilim gibi göstergeler yer alır.

CiteScore yalnız dergilere değil, Scopus'taki kitap serilerine, konferans bildiri kitaplarına ve ticari dergilere de hesaplanır. Elsevier'e göre metrikler 7.000'den fazla yayıncının aktif başlıklarını ve 334 disiplini kapsar. En pratik özelliği erişimdir: CiteScore değerleri Scopus'un kaynak (Sources) sayfasında abonelik olmadan görülebilir ve Elsevier, hesabın dayandığı verilerin de doğrulama amacıyla ücretsiz erişilebilir olduğunu belirtir. JCR'ye erişim ise kurum aboneliği gerektirir.

CiteScore nasıl hesaplanır?

2020'den bu yana kullanılan yöntemde hem pay hem payda aynı dört yıllık pencereye ve aynı belge türlerine dayanır:

CiteScore (Y) = Y-3, Y-2, Y-1 ve Y yıllarında yayımlanan belgelerin bu dört yılda aldığı atıflar ÷ aynı dört yılda yayımlanan belge sayısı

Hesaba giren belge türleri makale (article), derleme (review), konferans bildirisi (conference paper), kitap bölümü (book chapter) ve veri makalesidir (data paper). Elsevier'in açıklamasına göre gösterge hakemli yayın türlerine odaklanır ve hakemsiz içerik türlerinin etkisini dışarıda bırakır. Editoryal yazı, mektup ya da not gibi türler ne paya ne paydaya girer.

Varsayımsal bir örnek

Aşağıdaki sayılar uydurma bir dergi için, yalnız hesabı göstermek amacıyla seçilmiştir.

Yayın yılı	Hesaba giren belge sayısı	Bu belgelerin 2022–2025 arasında aldığı atıf
2022	100	520
2023	110	390
2024	120	230
2025	130	60
Toplam	**460**	**1.200**

CiteScore 2025 = 1.200 ÷ 460 ≈ 2,6. Tabloda bir ayrıntı dikkat çeker: 2025'te çıkan belgeler henüz çok az atıf almıştır ama paydada tam olarak sayılır. Yani CiteScore, en yeni yayınları da “henüz atıf toplamamış” hâlleriyle hesaba katar. Hızla büyüyen, her yıl daha çok makale basan bir derginin CiteScore'u bu yüzden baskı altında kalabilir.

2020 yöntem değişikliği neden önemli?

2020'den önce CiteScore, bir yılda gelen atıfları önceki üç yılın yayınlarına bölüyordu ve belge türü kapsamı farklıydı. Yeni yöntem, CiteScore 2019 değerleriyle birlikte 2020'de uygulanmaya başladı ve eski değerler yeni yöntemle yeniden hesaplandı. Bu yüzden eski bir belgede, ekran görüntüsünde ya da dergi tanıtımında gördüğünüz CiteScore değerini bugünkü değerle doğrudan karşılaştırmayın; hangi yöntemle hesaplandığını bilmeden yorum yapmayın.

CiteScore Tracker, sıra ve yüzdelik dilim ne demek?

Yıllık CiteScore, yılda bir kez yayımlanan ve sonra sabit kalan değerdir. **CiteScore Tracker** ise içinde bulunulan yılın değerinin nasıl biriktiğini gösteren, her ay güncellenen ara göstergedir. Tracker'ı “yılın sonunda CiteScore muhtemelen bu civarda olacak” diye okuyabilirsiniz, ama resmî bir değer değildir; başvuru belgelerinde yıllık CiteScore'u kullanın.

Scopus her dergiyi kendi konu kategorisinde CiteScore'a göre sıralar ve iki bilgi verir: **sıra** (ör. kategorideki 250 dergi arasında 40.) ve **yüzdelik dilim** (percentile). Yüzdelik dilim yükseldikçe dergi kategorisinde daha üsttedir; 90. yüzdelik dilim, derginin kategorisindeki dergilerin yaklaşık yüzde 90'ından daha yüksek CiteScore'a sahip olduğu anlamına gelir. Bir dergi birden fazla kategoride yer alıyorsa her kategoride ayrı bir sırası ve dilimi olur.

Yüzdelik dilimi çeyreğe çevirmek isteyen bir kurumla karşılaşırsanız, üst çeyrek genellikle en üstteki yüzde 25'lik dilime karşılık gelir. Ama bu çevirinin kuralını (hangi kategori, hangi yıl, sınırdaki dergiler) başvurduğunuz kurumun metninden okuyun; kendi yorumunuzla Q değeri yazmayın.

CiteScore ile Impact Factor arasındaki farklar

Ölçüt	CiteScore	Journal Impact Factor (JIF)
Sahibi ve veri tabanı	Elsevier, Scopus	Clarivate, Web of Science Core Collection
Atıf penceresi	Dört yıl (Y-3 ile Y arası); atıflar da aynı dört yıldan	İki yıl (Y-2 ve Y-1 yayınları); atıflar yalnız Y yılından

Ölçüt	CiteScore	Journal Impact Factor (JIF)
Pay	Beş belge türüne yapılan atıflar	Derginin o iki yıldaki bütün içeriğine yapılan atıflar, türü ne olursa olsun
Payda	Makale, derleme, konferans bildirisi, kitap bölümü, veri makalesi	Yalnız “atıf alabilir” yayınlar: makale ve derleme
Pay-payda uyumu	Aynı belge türleri iki tarafta	Editoryal ve mektuplara gelen atıflar paya girer, kendileri paydaya girmez
Erişim	Scopus kaynak sayfasında ücretsiz	Kurum aboneliği gerekir
Ara gösterge	Aylık güncellenen CiteScore Tracker	Yok; JCR yılda bir kez yayımlanır
Kategoride konum	Sıra ve yüzdelik dilim (Scopus kategorileri)	Sıra ve çeyrek (Web of Science kategorileri)

Pay-payda uyumu, iki gösterge arasındaki en teknik ama en öğretici farktır. Clarivate'in JCR kılavuzuna göre JIF'in payında, atıf alan öğenin türüne bakılmaksızın derginin bütün içeriğine yapılan atıflar sayılır; paydaya ise yalnız makale ve derlemeler girer. Çok sayıda editoryal yazı ya da yorum yayımlayan ve bunlar atıf alan bir dergi, JIF'te bu asimetriden yararlanabilir. CiteScore'da aynı belge türleri iki tarafta da sayıldığı için bu etki oluşmaz.

Neden aynı derginin CiteScore'u ve Impact Factor'ü farklı çıkar?

Bir derginin CiteScore'u 2,6, JIF'i 3,4 olabilir ya da tersi. Bu farkı yaratan başlıca etkenler şunlardır:

1. **Pencere uzunluğu:** Atıfların geç biriktiği alanlarda (matematik, sosyal ve beşeri bilimlerin bir kısmı gibi) dört yıllık pencere dergiye daha çok atıf toplama fırsatı verir. Atıfların hızla gelip hızla azaldığı alanlarda ise iki yıllık pencere daha yüksek değer üretebilir.
2. **Yeni yayınların paydaya girmesi:** CiteScore içinde bulunulan yılın yayınlarını da sayar; bunlar henüz az atıf almıştır. JIF'te ölçüm yılının yayınları hesaba girmez.
3. **Belge türleri:** Konferans bildirisi ve kitap bölümü yayımlayan kaynaklar CiteScore'da bu belgelerle birlikte değerlendirilir; JIF'te paydada yalnız makale ve derleme vardır.
4. **Veri tabanının kapsamı:** Atıflar, iki veri tabanının dizinlediği kaynaklardan sayılır. Scopus'un kapsadığı ama Web of Science'ın kapsamadığı dergilerden gelen atıflar yalnız CiteScore'a yansır, tersi de geçerlidir.
5. **Pay-payda asimetrisi:** Yukarıda anlatıldığı gibi editoryal içeriğe gelen atıflar JIF'i yükseltebilir.

Bu yüzden iki değeri birbirine çevirmeye çalışmak anlamsızdır. “CiteScore'u 4 olan dergi IF'i 4 olan dergiyle aynıdır” türünden karşılaştırmalar yanıltıcıdır; bir dergiyi ancak aynı göstergeyle ve aynı kategorideki dergilerle kıyaslayabilirsiniz.

CiteScore, SJR ve SNIP: Scopus'taki üç gösterge ne anlatır?

Scopus dergi sayfasında CiteScore'un yanında iki gösterge daha görürsünüz. Üçü aynı veri tabanından gelir ama farklı soruları cevaplar:

Gösterge	Cevapladığı soru	Ne zaman işe yarar?
CiteScore	Dergideki bir belge ortalama kaç atıf alıyor?	Aynı kategorideki dergileri basit ve şeffaf biçimde kıyaslamak
SJR	Atıflar ne kadar “prestijli” kaynaklardan geliyor?	Atıfların kalitesini hesaba katmak; Scimago çeyreği buna dayanır
SNIP	Alanın atıf alışkanlığına göre etki ne düzeyde?	Farklı alanlardaki dergileri daha adil kıyaslamak

SJR'nin çeyreğe nasıl dönüştüğü ve JCR çeyreğinden neden ayrıldığı JCR ve SJR çeyreği farkı maddesinde anlatılıyor. Yazar düzeyindeki etkiyi ölçmek istiyorsanız dergi göstergeleri değil, h-indeks gibi yazar metrikleri gerekir.

Türkiye'de CiteScore nerede işe yarar, nerede yaramaz?

- **Akademik teşvik:** Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği, çeyrek katsayısında Web of Science sınıflamasını esas alır. CiteScore ya da Scopus yüzdelik dilimi bu katsayıyı belirlemez. Hesap örnekleri akademik teşvik puanı nasıl hesaplanır maddesinde.
- **Doçentlik:** ÜAK'ın temel alan tablolarında çeyreğe göre kademelenen satırlar Web of Science dergilerine ilişkindir. Scopus dergilerinin hangi satırda değerlendirildiğini kendi temel alanınızın güncel tablosundan okuyun; CiteScore değerine göre puan hesaplamayın. Strateji için doçentlik puan stratejisi maddesine bakın.
- **Üniversite atama ve yükseltme kriterleri:** Bazı kriter metinleri Scopus'a da yer verir; CiteScore ya da yüzdelik dilim şartı olup olmadığını metinden kontrol edin.
- **Dergi seçimi:** CiteScore asıl burada işe yarar. Yalnız Scopus'ta dizinlenen ya da henüz JIF almamış bir dergiyi kategorisindeki rakipleriyle kıyaslamak için ücretsiz ve şeffaf bir göstergedir. Elsevier de dört yıllık pencerenin yeni dergilerin atıf etkisini bir yıl erken görmeyi sağladığını vurgular. Seçimde göstergeyi kapsam, hakem süreci ve yayın ücretiyle birlikte değerlendirin; ayrıntılar dergi seçim kriterleri maddesinde, aday dergileri daraltmak için de Dergi Bulucu aracında.

Yüksek CiteScore tek başına güvenilirlik kanıtı değildir. Scopus, sorunlu bulduğu dergilerin taramasını durdurabilir; dergi tanıtımında CiteScore gördüğünüzde derginin Scopus'ta hâlâ tarandığını ve kapsam yıllarının güncel olduğunu kontrol edin. Şüpheli dergileri ayırt etmek için yağmacı dergi nasıl tespit edilir maddesine bakın.

Adım adım: Bir derginin CiteScore'unu kontrol etme

1. **Scopus kaynak sayfasını açın** ve derginin adını ya da ISSN'ini yazın. Adı benzeyen dergileri karıştırmamak için ISSN ile arama daha güvenlidir.
2. **Kapsam yıllarına bakın:** Taramanın bugüne kadar sürdüğünü ve durdurulmadığını doğrulayın.
3. **Yıllık CiteScore'u ve yılını not edin:** Tracker değerini değil, yayımlanmış yıllık değeri kullanın.
4. **Kategorileri tek tek açın:** Her kategorideki sırayı ve yüzdelik dilimi yazın; yalnız en iyisini değil.
5. **Hesabın dökümüne bakın:** Atıf ve belge sayılarının yıllara göre dağılımı, değerin birkaç çok atıflı yayına mı yoksa geniş bir tabana mı dayandığını gösterir.
6. **Tarihli ekran görüntüsü alın:** Değerler her yıl yenilendiği için başvuruda ya da itirazda bu

kayıt işinize yarar.

Sık yapılan hatalar

- **CiteScore'u Impact Factor diye yazmak:** Dergi tanıtımlarında iki değer yan yana durabilir; CV'de ya da başvuruda göstergenin adını ve yılını açıkça yazın.
- **Tracker değerini resmî değer sanmak:** Tracker yıl içinde değişir; yıllık değer ilan edilene kadar kesin değildir.
- **Eski yöntemle hesaplanmış değeri bugünküyle kıyaslamak:** 2020 öncesi belgelerdeki değerler farklı yöntemle hesaplanmıştır.
- **Farklı alanlardaki dergileri CiteScore ile kıyaslamak:** Tıp ile matematik gibi atıf alışkanlığı çok farklı alanlarda ham değer yanıltır; yüzdelik dilime ya da SNIP'e bakın.
- **Yüzdelik dilimi JCR çeyreği gibi sunmak:** Scopus'taki konum, Web of Science'taki çeyrek değildir; teşvik ve doçentlik hesabında kullanılamaz.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- Elsevier — CiteScore metrikleri: https://www.elsevier.com/products/scopus/metrics/citescore
- Elsevier — Scopus araştırma metrikleri (CiteScore, SJR, SNIP): https://www.elsevier.com/products/scopus/metrics
- Clarivate — Journal Citation Reports ve Web of Science: https://clarivate.com
- SCImago Journal & Country Rank: https://www.scimagojr.com

Etiketler: #Atıf #Q1 Dergi #Scopus

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza